

Gelegenheidstoespraak n.a.v. Orde van den Vlaamse Leeuw, Aalst 5 juli 2019

Geachte volksvertegenwoordiger, burgemeester, gemeenteraadsleden, schepenen,
gemeenteraadsleden, prof. Maddens, dames en heren

Een paar weken geleden waren we voor 4 dagen in Kopenhagen. Voor de geïnteresseerden: we logeerden er in een nieuw hotel aan het haventje Nyhavn. 's Morgens zagen we tot onze verrassing op het ontbijtbuffet de vlag van Denemarken prijken met daarbij een kaartje waarop dit stond: "De vlag van Denemarken is de oudste staatsvlag ter wereld en dateert al van 1219." Je zag dat mede-ontbijtgasten daardoor reflecteerden over de vlag van hun land. Dat deden wij ook. Toegegeven, de leeuwenvlag van Vlaanderen werd pas officieel aangenomen als vlag van de Raad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap in 1973 en later, in 1985, als vlag van de Vlaamse Gemeenschap. Maar: de oudst bekende voorstelling van de Vlaamse leeuw gaat wel terug op het ruiterschild van de Vlaamse graaf Filips van den Elzas in de 12de eeuw en dat is lang voor de Deense staatsvlag ontstond.

Deze informatie vindt u op onze website van Vlaanderen Feest! naast onze doelstellingen die ik hier voor dit publiek ongetwijfeld niet moet herhalen. De klassiekers kent u intussen ook. Naast de Orde van de Vlaamse Leeuw vandaag reiken we met onze Beweging Vlaanderen-Europa een Gulden Spoor voor Economische Uitstraling uit aan Vic Swerts, CEO van Soudal, op 11 juli in Antwerpen met aansluitend op de Antwerpse Grote Markt ons Vlaanderen Feest-concert dat live uitgezonden wordt door de VRT. En dit jaar reiken we ook 2 Gulden Sporen voor Culturele Uitstraling uit: op 29 juni kreeg Will Tura in Gent zijn Gulden Spoor en op 10 juli zetten we Niels Destadsbader in het stadhuis van Brugge in de gulden spoorbeugels.

Geachte dames en heren

Ik wil van deze gelegenheid graag gebruik maken om drie oproepen te lanceren in de hoop dat de toekomstige Vlaamse regering er bovendien effectief iets mee doet.

Eén.

Met 2 sporen aan populaire Nederlandstalige muzikanten willen we inzetten op een mentaliteitsverandering bij de muzieksamenstellers - vooral bij onze openbare omroep - zodat Vlaamse, Nederlandstalige muziek in al haar genres aanvaard wordt, gepromoot wordt en zonder gêne gespeeld kan worden op radio én tv. Het gaat over een economische sector die in stand gehouden moet worden, "al is het maar omdat tienduizenden gezinnen rechtstreeks of onrechtstreeks hun broodwinning halen uit Vlaamse muziek", dixit Luc Appermont.

Ik voeg hier graag een oproep aan de Vlaamse bewindslieden aan toe om iets te doen aan de boycot van de Nederlandstalige muziek door de Franstalige zender RTBF, toch de spreekbuis van het Waalse landsgedeelte van dit land die zo niet eens een confederaal dan wel een separatistisch beleid voert. De argumenten die ze aanhalen, zijn afwisselend aanmatigend en beledigend. Het resultaat van dit bewust ontkennen van de Nederlandstalige muziek is groot want andere Franstalige zenders volgen dit voorbeeld. Franstaligen krijgen zo de indruk dat het Nederlands geen taal is om in te zingen of geen taal is die de moeite waard is om te leren. Tergend en ergerlijk tegelijk.

Dames en heren

Nederlandstalige muziek zorgt voor verbondenheid tussen alle Vlamingen. En voor degenen onder u die er niet bij waren in het Gentse stadhuis toen we daar Vlaanderen Feest! plechtig openden: we stelden daar dat heel wat liedjes van onze nieuwe Gulden Sporendrager gaan over Vlaanderen en 'Vlaming zijn' zoals 't *Is zo goed in Vlaanderen* en *Omdat ik Vlaming ben* waaruit u zeker deze regels zo kan meezingen:

*Waarom voel ik mij gekrenkt
Als men Vlaanderen miskent
Waarom ben ik zo tevreden
Als m'n landje wordt geprezen
't Antwoord vind ik diep in mij*

*Omdat ik Vlaming ben
Omdat ik Vlaming ben
En ik m'n land bemin
Met hart en ziel*

En het is u zeker niet ontgaan dat ons Vlaanderen Feest!-lied - dat jaarlijks in onze opdracht wordt geschreven en gefinancierd - dit jaar een eigentijdse bewerking is van "*Vlaanderen m'n land*" van Will Tura maar gezongen door de jongeren van de populaire Ketnetserie *#Like Me*. En er is ook nog de link met Ann en Bart Claes van JBC-mode, onze laureaten voor een Gulden Spoor voor Economische Uitstraling vorig jaar, die een lijn met *#Likeme*-kledij uitbrachten.

Twee.

Dat ongeveer de helft van de Vlamingen er trots op is dat "Vlaanderen mijn land" is, is overduidelijk aangetoond tijdens de voorbije verkiezingen. Ter gelegenheid van onze Vlaamse feestdag past het daarom dubbel en dik om stil te staan bij onze eigen identiteitsbeleving in al zijn aspecten. Ik neem u daarvoor even mee terug naar Kopenhagen, de hoofdstad van het tweede gelukkigste land ter wereld. (Ter vergelijking: ons land is gezakt naar de 18de plaats.)

Ik stelde daar niet alleen vast dat de Denen trots zijn op hun vlag en hun Deense identiteit maar dat ze dat ook zijn op hun taal. Ze doen er zelfs álles aan om het Deens in stand te houden. Kinderen moeten er vanaf 1,5 jaar naar de kinderopvang om daar al ondergedompeld te worden in een taalbad. Onvoldoende kennis van het Deens leidt later tot uitsluiting of beperking van bepaalde sociale voordelen. Niet te verwonderen dat in het straatbeeld oude en nieuwe Denen alleen Deens praten onder elkaar. De 5 miljoen Denen doen iets waar 6 miljoen Vlamingen iets moeilijker in slagen. Nochtans is aandacht voor een goede taalverwerving niet alleen onmisbaar voor een goede integratie maar verhoogt het ook de slaagkansen van iedereen zowel in het onderwijs als in het beroepsleven. Dat heb ik trouwens zelf mogen vaststellen tijdens mijn onderzoek naar de taalvaardigheid van meer dan 8.000 Odisee-studenten verspreid over 5 jaar: taalvaardigheid is een noodzakelijke voorwaarde voor studiesucces maar ... de taalvaardigheid Nederlands gaat achteruit. Sterker nog, ook het niveau van ons onderwijs daalt in Vlaanderen volgens heel wat nationale en internationale studies door gebrek aan ambitie en nivellering naar onder. Prof. Wouter Duyck wijst daarvoor naar het PISA-rapport over prestatie-motivatie - zo heet ambitie in wetenschappelijk jargon - dat aantoonde dat (naast Finland) er geen énkél van de 72 bestudeerde landen is waar de ambitie van leerlingen lager is dan in Vlaanderen. Geen énkél. We moeten het in Vlaanderen nochtans hebben van onze kenniseconomie. "We moeten investeren in onze grijze cellen", zei Peter De Wilde gisteren nog als voorzitter van het Davidsfonds in zijn laudatio voor Jan Van Malderen die een Leeuwenpenning kreeg. Jan voegde er in zijn dankwoord aan toe "En een volk zonder elite staat aan de kant van de geschiedenis."

En hoewel taalvaardigheid Nederlands een noodzakelijke voorwaarde voor studiesucces is, wil men in niet alleen het hoger maar meer en meer ook in het secundair onderwijs de lessen in het Engels, de nieuwe lingua franca, laten geven. Dat is een onomkeerbare evolutie, hoor ik vaak. Maar is het niet dank zij de inzet van overtuigde Vlamingen dat - bijvoorbeeld - in 1932 de universiteit van Gent vernederlandst werd, dat in 1935 Nederlands in rechtszaken wettelijk mogelijk was en dat in 1938 de taalwet voor het leger werd ingevoerd? Is dat niet het mooiste bewijs dat vechten voor onze taal, dus voor de kern van onze identiteit, wel degelijk zoden aan de dijk brengt? Kortom: strengere migratieregels rond kennis van het Nederlands zijn nodig én het decreet op de taalregeling in het hoger onderwijs mag niet versoepeld worden. Al was het maar om te vermijden dat er anders een duale maatschappij ontstaat, met enerzijds begoede studenten die hun bachelor- of masterscriptie in het Engels kunnen laten vertalen of corrigeren, en anderzijds arme sukkelaars die geen geld hebben voor een taalbad en een duur Engelstalig hogeronderwijsdiploma.

Drie.

Dat brengt mij bij mijn laatste oproep. Op 11 juli 2009 - exact tien jaar geleden - publiceerden we het *Memorandum of Understanding "Elke Vlaming ambassadeur. Vlaamse publieksdiplomatie i.s.m. het Vlaamse middenveld"*, een tekst ontstaan na 2 congressen over het thema en door samenwerking tussen de Beweging Vlaanderen-Europa, de Marnixring Internationale Serviceclub vzw, de Vereniging van Vlaamse Academics en de stichting Vlamingen in de Wereld. We riepen de Vlaamse Regering daarin op om in het Regeerakkoord werk te maken van publieksdiplomatie en het merk Vlaanderen in binnen- en buitenland te promoten. En we gaven heel concrete tips. In de volgende Regeerakkoorden is er daardoor een paragraaf over "de versterking van publieksdiplomatie" opgenomen maar ... daar is de voorbije legislatuur weinig van in huis gekomen. Kersvers Leeuwenpenningendrager Jan Van Malderen zei het gisteren zo: "Een waarachtig vaderland hebben we duidelijk nog niet" maar het kan wel helpen dat de Vlaamse regering in al haar beleidsdomeinen een bijzondere inspanning levert ten voordele van het imago van Vlaanderen in binnen- en buitenland en bij de internationale gemeenschap in Brussel en Vlaanderen. Ik voeg hier graag een oproep aan het Vlaamse middenveld toe om de handen opnieuw in elkaar te slaan, en een derde colloquium hierover te organiseren zodat we dit voor Vlaanderen belangrijke thema weer op de kaart kunnen zetten. En ook op het vlak van publieksdiplomatie kan Denemarken een voorbeeldland zijn trouwens.

3

Geachte aanwezigen

Laat het duidelijk zijn: naar aanloop van onze Vlaamse feestdag – hopelijk binnenkort een wettelijke vrije dag voor alle Vlamingen! – willen wij de kritische reflectie aanscherpen over verleden, heden en toekomst van Vlaanderen, willen wij bewuster Vlaming-zijn stimuleren, willen wij tonen dat de Vlaamse leeuw géén Belgisch huisdier is geworden en durven wij - samen met u prof. Maddens - België een 'institutionele vuilnisbelt' te noemen. Maar: we willen ook samenhang, samenleving en om het met een Deens woord te zeggen, "meer hygge" binnen de Vlaamse samenleving versterken. De toekenning van de Orde van de Vlaamse leeuw aan prof. Bart Maddens past helemaal in dit plaatje. Of om het op z'n Deens te zeggen: *Tillykke*, van harte gefeliciteerd!

Tot slot wil ik u allen, dames en heren, voor heel binnenkort alvast een prettige Vlaamse feestdag toewensen.

Onthoud het: de feestdag van de Vlaamse samenhang.

Mijn feestdag, úw feestdag... ónze feestdag.

An De Moor

Voorzitter 11-daagse Vlaanderen Feest! en Voorzitter vzw Beweging Vlaanderen-Europa
an.demoor@outlook.com